

50. godišnjica RUKOMETNOG SAVEZA HRVATSKE

Zvonimir ZORKO
Gjуре Szaba 5, 1000 Zagreb

UDK 796.322(497.5)(091)

Osnivačka skupština Rukometnog saveza Hrvatske održana je 19. 12. 1948. godine u Zagrebu u prostorijama Komiteta za fizičku kulturu. Vlade NR Hrvatske u Jurišićevoj ulici 3/I.

Skupštini su prisustvovali: Lucijan Kovačić – predstavnik Fiskulturnog saveza Jugoslavije (FISAJ) i Andro Beusan – predstavnik Fiskulturnog saveza Hrvatske (FISAH), te delegati iz Čakovca, Knina, Osijeka, Raba, Raše, Rijeke, Sinja, Slavonskog Broda, Splita, Šibenika, Varaždina, Vela Luke, Vinkovaca, Virovitice i Zadra, te delegati Odbora za rukomet FISAH-a: Ivan, Vunarić, Otmar Kosi, Teodor Sedmak, Ivan Smoj, Branko Kružić, Vladimir Stilić, Boris Gobec, Tomislav Gale i Božidar Henigman – svi iz Zagreba.

Referat o dotadašnjem razvoju rukometa pročitao je Teodor Sedmak. Poslije svestrane diskusije u kojoj su sudjelovali prisutni delegati izabran je Izvršni odbor Rukometnog saveza Hrvatske u sastavu: predsjednik – Borivoj Vuksan, I. potpredsjednik – Ivan Siročić, II. potpredsjednik – Zlatko Šnajder, I. tajnik – Otmar Kosi, II. tajnik – Teodor Sedmak, te rukovodioci 8 komisija i to: Tehničke komisije – Ivan Smoj, Komisije za financijsko poslovanje – Čedomil Plazek, Komisije za ideološko-politički rad – Ivan Siročić, Komisija za kadrove – Krešimir Parlin, Komisija za statistiku i evidenciju – Tomislav Gale, Komisija za propagandu – Božidar Henigman, Komisija za medicinsku službu – Zdenko Šicel i Željko Šega, predsjednik Disciplinskog odbora – Jurica Bayer, predsjednik Zbora sudaca – Ivan Vunarić, te članovi Upravnog odbora: Branko Kružić, Boris Gobec i Vladimir Stilić (svi iz Zagreba), Zvonimir Stella (Rab), Zlatko Madunić (Osijek), Hršen Pavasović (Split), Šime Jačan (Raša), Stjepan Grlić (Knin), Tomislav Krpan (Šibenik), Srećko Duka (Sinj), Dragutin Zelić Irma Marić (Čakovec), Viliim Tičić (Virovitica), Antun Jerić (Varaždin), Oleg Čupahin (Zadar), Ivan Rundić (Rijeka), Smajo Konjhodžić (Dubrovnik),

Ivan Dukić (Slavonski Brod), Kača Majer (Vinkovci), i Vedran Žuvela (Vela Luka). U Nadzorni odbor izabrani su: Nenad Heruc, Branko Busch i dr. Kovačić (svi iz Zagreba).

No, moramo se prisjetiti da je prije osnivanja RSH djelovao Odbor za rukomet Fiskulturnog saveza Hrvatske a koji je imenovan 8. 12. 1945. godine i djelovao u sastavu: Tibor Lovrenčić – predsjednik, Marijan Flander (potpredsjednik), te članovi: Takač, Nenad Heruc, Zlatko Šnajder i Ante Škrtić (svi iz Zagreba). Taj odbor organizirao je i prvo prvenstvo Hrvatske od 14. do 19. 8. 1945. godine u Zagrebu u sklopu Prvog Fiskulturnog sleta Federalne Hrvatske. Nastupilo je pet rukometnih sekcija zagrebačkih klubova: Akademičra, Grafičara, Metalca, Mladosti i Dinama.

Pri prvaku Hrvatske bila je momčad Metalca iz Zagreba u sastavu: Karlo Čerić, Ivan Prosole, Zvonimir Marunčić, Ivan Brčić, Adalbert Dermiković, Franjo Majerić, Branko Javor, Domagoj Kapetanović, Zvonimir Bušić, Irislav Dolenc koji je sa klubom osvojio četiri prvenstva Hrvatske.

Kod žena prvo prvenstvo održano je od 21. do 22. 5. 1949. godine u Splitu sa četiri ekipe iz Zagreba (2), te iz Splita i Dubrovnika, a pobjednice su bile igračice Srednje fiskulturne škole Zagreb: Vlasta Amić, Silvija Stančić, Vaska Todorova, Sonja Klarić, Nada Crnogaj, Ana Zlodre, Mira Tomljenović, Ljubica Čudić, Zdenka Galić, Ana Ivezić i Mara Šunjić. Trener je bio Aleksandar Martinić.

Taj sport zvaao se veliki rukomet jer se je 1950. godine počeo igrati mali rukomet sa sedam igrača ili igračica. Veliki rukomet se igrao od 1945. – 1956. kod muškaraca, a od 1949 – 1955. kod žena.

Prvo prvenstvo Hrvatske kod muških održano je od 16 do 19. 9. 1954. u Zadru, a prvak je bila momčad Prvomajske iz Zagreba u sastavu: Vladimir Klier, Ivan Šimanović, Branko Čutura, Krunoslav Dogan, Ivica Cetinić, Ivan Špoljarić, Jure Poljak, Vladimir Baždar, Vinko Kampić i Slavko Bačić. Trener: Krešimir Pavlin.

Prvo prvenstvo Hrvatske kod žena održano je u Virovitici od 30. do 1. 6. 1952. g. uz sudjelovanje deset klubova, a prvak je bio RK "Lokomotiva" Virovitica u sastavu: Štefica Rupčić, Erna Lach, Ankica Ostrun, Mirna Žunić, Ljerka Lokmar, Katarina Hosi, Marija Sorbedija, Rajka Kitonić, Branka Mihalić, Vera Kovač, Katarina Rupčić i Blaženka Rupčić. Trener: Viliim Tičić.

Prvenstva Hrvatske u seniorskoj kategoriji održavana su redovito od 1953 – 1998. a kod senioriki od 1952 – 1998. godine.

Prvenstvo Hrvatske mladeži muške redovito se održava od 1965 – 1986. tj. dvadeset godina kao i kod omladinki. Prvi prvak kod omladina bila je reprezentacija Zagreba, a kod omladinki RK Trešnjevka Zagreb. Kod mladih omladinaca (kadeta) prvenstvo se održalo devet puta sa 82 ekipe, a kod mladih omladinki (kadetkinja) sa 83 ekipe. Prvi pobjednik bila je kod muških momčad iz Splita, a kod ženskih ekipa Intercommerce Umag.

Pionirska prvenstva održana su 25 godina sa 191 ekipom, a kod pionirki 24 godine sa 131 ekipom tj. ukupno 322 ekipe tj. 4.389 učenika-ca. Kod pionira prvi prvak bila je momčad Lokomotive iz Vinkovaca, a kod pionirki reprezentacija grada Virovitice.

Redovito se održavalo i prvenstvo osnovnih i srednjih škola Hrvatske od 1968. – 1985. godine i to učenika i učenica. Kod učenika osnovnih škola nastupilo je 108 momčadi, a kod učenica 117, ukupno 225 ekipa. Kod učenika osnovnih škola prvi prvaci bili su učenici osnovne škole Nade Božić Slavonski Brod, a kod učenica osnovna škola Milana Bilića Trogir. Pored učenika i učenica osnovnih škola nastupali su i daci škole usmjerenog obrazovanja i to šest pobjednika regionalnog prvenstva kod učenika i učenica i organizator i domaćin prvenstva. Prvi prvak kod učenika bila je Gimnazija M. A. Reljkovića (Vinkovci) a domaćin je bio Zagreb 15. i 16. 6. 1968. godine. Kod učenica je također bio istog dana domaćin Zagreb, a pobjednica je bila ekonomska škola Frane Šore-Čelika (Trogir).

Pored tih prvenstava RS Hrvatske bio je i organizator turnira reprezentacije rukometnih podsaveza, općinskih rukometnih odbora, te rukometnih saveza općina SR Hrvatske. Prvi turnir održan je 22. 1. 1955. godine u Zagrebu sa deset reprezentacija, a prvi prvak bila je momčad grada Zagreba u muškoj konkurenciji. Kod žena na prvom turniru u Zagrebu 17. 1. 1960. godine nastupilo je dvanaest reprezentacija, a prvak je također bio Zagreb. Održano je trinaest muških turnira i devet ženskih sa sudjelovanjem i do dvadesetpet reprezentacija.

Radi sve brojnijeg sudjelovanja reprezentacija pojedinih gradova, Rukometni savez Hrvatske morao je odustati od organiziranja takvih turnira, jer nije bilo moguće osigurati smještaj za toliki broj sportaša, sportskih radnika i sudaca.

Pored svih tih prvenstava, održani su međunarodni susreti reprezentacija država u seniorskoj i omladinskoj kategoriji muških i ženskih reprezentacija.

Turniri i reprezentacija Rukometnih podsaveza, Općinskih rukometnih odbora i Rukometnih saveza općina. Od 1970. godine redovito su održavani Kupovi veterana i veteranki do 1985. godine, a o čemu će se načiniti i dati izvješće u sljedećem broju Povijesti športa.

IZVORI:

1. Razvoj rukometa u Hrvatskoj od prvih početaka do 1985. godine. Izdavač Rukometni savez Hrvatske. Za izdavača odgovara Branko Horvat, Zagreb, 1986.

Dapače, problem opreme bio je i jedan od ključnih razloga povećanja broja rukometaša na račun košarkaša unutar športskog društva "Sloboda". U društvu se nikako nije moglo pronaći sredstava za nabavku športskih papuča za košarkaše, a starih kopački, u kojima se mogao igrati rukomet, bilo je uvijek dosta. Stara ženska odbojkaška lopta, koja se koristila za trening nogometnih vratara, postala je silom prilika, rukometna lopta. U rujnu 1948. varaždinski rukometaši prvi put nastupaju na prvenstvu Hrvatske u Zagrebu. U pripremanja za to prvenstvo igrali su utakmicu protiv Tekstilne tehničke škole iz Varaždina.

Na prvenstvu Hrvatske nastupile su četiri momčadi i to "Zagreb", "Proleter", "Osijek", "Zadar" i "Sloboda" Varaždin.

"Sloboda" gubi susrete sa "Zagrebom" (2:19) i "Proleterom" (1:5), ali ti početni neuspjesi nisu ih obeshrabrili. Po povratku u Varaždin, nastavljaju redovno trenirati i igrati prijateljske utakmice. Na stadionu "Sloboda" 17. 10. 1948. pobjeđuju FA "Rudar" iz Varaždina sa 9:1, zgdolicima Bercera 6 i Tomašića 3, a utakmicu je sudio Antun Jerić.

U Čakovcu 24. 10. 1948. igraju protiv "Gimnastičkog društva" i pobjeđuju sa 9:4. Zgoditke su postigli za "Slobodu" Bercer 6, te Matanović i Tomašić po 1, a za domaćine braća Dragutin Roža 3 i Ljudevit Roža 1.

U "Varaždinskim vijestima" broj 148 od 30. 12. 1948. u napisu Aleksandra Kovačića, "USPJESI VARAŽDINSKIH FISKULTURNIKA U 1948. GODINI I ZADACI U NOVOJ GODINI" piše, da športsko društvo "Sloboda" pored nogometa gaji atletiku i športske igre osobito rukomet. Isto tako od 1150 natjecatelja izvan škola, ima oko 300 nogometaša, 60 atletičara, 20 biciklista, 30 šahista i oko 200 rukometaša, odbojkaša i košarkaša.

Otada rukomet u "Slobodi" postaje rasadnik mnogih igrača, sudaca i trenera, te organizatora novih rukometnih momčadi i rukometnih klubova.